

marko puš **CONRAD-JOHNSON PREMIER 350**

Bill Conrad i Lew Johnson su glede samohvale uvijek vrlo skromni, a glede izjava o tehnološkim postignućima poduzeća prilično odmjereni. Pa ipak, prilikom lansiranja ovog proizvoda izjavili su da je to jamačno najbolje i najjače pojačalo od svih koje su dotad proizveli. Ne vjerujem da bi s obzirom na tu izjavu bilo koji od legendarnog dvojca rekao da to znači: „goodbye golden c-j sound“ na kojega već desetljećima „pada“ veliki broj ljubitelja audija. Znači li to da Premier 350 predstavlja svojom pojavom istovremeno i novu stranicu u povijesti poduzeća? Vidjet ćemo...

Premier 350 ima jačinu 350 W po kanalu te je prvo tranzistorsko pojačalo velike jakosti u povijesti poduzeća, koje nosi naziv Premier, što kod c-j znači najvišu kvalitetu na svim razinama. To je ujedno jedan od najjačih modela što su ih ikad proizveli, ali i jedan od prvih u koji su ugradili posve nove CJD teflonske kondenzatore, koji polako, ali pouzdano, zamjenjuju proslavljene polistirenske kondenzatore, te bi u najvećoj mogućoj mjeri trebali biti odgovorni za zvukovni pomak „c-j sounda“. Pojačalo je u biti hibridno, premda se ovdje radi o tzv. „tranzistorskom hibridu“ koji koristi i FET-ove i Bi-polarne elemente. Kao što je to kod conrad-johnsona uobičajeno, oni su pomoću drugih tehnika izbjegli korištenje povratne veze, a posebna pažnja bila je namijenjena sklopu za napajanje i korištenju kvalitetnog unutarnjeg žičanog sklopa. Pored spomenutih teflonskih kondenzatora konstruktori su upotrijebili i posebne, izvanredno

brze elektrolitske kondenzatore, a preko čitavog dizajna upotrijebili su odlične potpornje s metalnim filmom marke Vishay. Razumije se da su ulazni i izlazni konektori pozlaćeni, a sve skupa teško je pozamašnih 50 kilograma.

Zvuk

Svi vi koji poznajete i volite kućni „conrad-johnson sound“ bit ćete u najmanju ruku iznenađeni karakteristikama tog pojačala, a možda čak i razočarani, jer ni sam nisam očekivao takav zvukovni (pre)skok. Noviji modeli te marke koji su u prošlosti zamjenjivali starije uvijek su nudili jače ili slabije izraženu evoluciju zvuka, dok bi se zvuk ovoga modela mogao okarakterizirati kao revolucija. Time ne biste smjeli biti razočarani, pogotovo ako tražite veću tonalnu neutralnost, odnosno nekoloriranost zvuka, jer je ovaj model upravo takav. No, krenimo redom.

Prvi element „nove“ zvukovne karakteristike bila je nevjerojatna jasnoća i svježina koja prožima sve dijelove zvučnog spektra, od onih najnižih do onih najviših. Bez imalo pretjerane mekoće, eufoničnosti, maglovitosti ili očite obojenosti. Istini za volju, nakon nekoliko početnih sati slušanja nije mi se baš sviđao zvuk tog pojačala. Možda sam ipak sklon manjim koracima, a čekalo me mnogo više od toga. Nimalo romantike, nimalo one karakteristične sočnosti, plemenitosti i zrelosti na kakvu sam bio navikao kod njihovih najboljih cijevnih srodnika. Nema više „c-j golden glowa“! Na njegovom mjestu našla se sada novorođena čistoća,

neoboječnost i neutralnost. Naravno da se to neće svidjeti obožavateljima c-j zvuka, no s druge strane, zadobit će mnogo novih pristaša koji su zbog dosadašnjeg kućnog zvuka bili rezervirani prema proizvodima te tvrtke.

Poboljšana transparentnost, rezolucija i dinamika omogućuju kritičko slušanje već kod niže glasnoće, a kad smo već kod dinamike, valja naglasiti da je njena odličnost posljedica, ili možda uzrok, ritmičnosti, živahnosti i agilnosti tog pojačala. Obično vrhunska kvaliteta tih triju elemenata ide na račun uglađenosti i finoće srednjotonskog područja, što ovdje nije slučaj. Premier 350 odlično zvuči upravo tu gdje to nije uspijevalo njegovim prethodnicima. Na primjer, bas nije bio nikad glavna odlika c-j pojačala, no ovdje je izvanredno čvrst. S druge pak strane bio je ujedno i vrlo dubok (C. Saint-Saënsa: „Orguljska simfonija“, Charles Munch, RCA Living Stereo/Classic Records LSC-2341). Svaki pa i najnježniji dodir, nedvosmislen pritisak ili popuštanje pedala izvođača na orguljama, lagano i zrakom zaokruženo odzvanjanje i smirivanje pojedinih tonova, zatim težina i jačina, sve se to moglo čuti jasno i neograničeno. Slično tomu su i glasnoća i volumen velikog koncertnog bubnja u baletu „Žar-ptica“ Igora Stravinskog (LSO, Antal Dorati, Mercury Living Presence/Classic Records SR90226) bili potpuno prirodni i oslobođeni bilo kakvog elektronskog prizvuka. Uočljivo kod kontrabasa koji su imali nešto duži i prirodniji zvuk.

Srednjotonsko područje također se razlikuje od onoga na koje smo kod c-j zvuka dosad bili navikli. U prvom redu bilo je daleko „prezentnije“. No, na takvu promjenu ne smijete gledati kao na odmak od tonalne

neutralnosti, radi se prije svega o promijenjenoj perspektivi, dakle o pomaku položaja slušatelja za nekoliko redova naprijed. Doduše, zbog toga zvučna slika nije djelovala tako bogato, sočno i zrelo kao što smo bili navikli kod cijevnih pojačala, pa ipak znatno odstranjenje „zlatne patine“ objektivno znači korak naprijed. Kako ja i ne poznajem nijednu komponentu čiji zvuk ne bi bio na ovaj ili onaj način obojen, a ako se već moram odlučiti za neku koloraciju, onda mi je zlatna nekako najdraža. Zato mi se na početku i činilo da su boje instrumenata malčice „čudne“, da nisu najprirodnije, da bi kasnije postojanim slušanjem došao do spoznaje da su zapravo realističnije zbog znatno čišće harmoničnosti, te su zahvaljujući tome osnovni tonovi postali jasnijim i točnijim. Odstranjenje eufoničnih koloracija omogućilo je otkrivanje prave tonalne strukture zvuka. Premier 350 je uređaj koji je sposoban reproducirati boje i volumena instrumenata na razini najboljih cijevnih modela, uz pretpostavku da „zlačane“ koloracije ne smatrate bitnim sastavnim dijelom vrhunskog zvuka.

Glede veličine i definiranosti glazbene pozornice Premier 350 nastavlja sjajnu tradiciju. Njegova projekcija bila je izrazito trodimenzionalna i po tome slična svojim legendarnim cijevnim srodnicima. Jednom riječi, zvučna pozornica bila je OGROMNA. Kao primjer poslužili su pozaune i rogovi u već spomenutom djelu Stravinskog, koji nisu bili samo čujniji već su bile jasnije i njihove timbralne karakteristike, a bilo je mnogo lakše pratiti ton i izvedbu samih glazbenika. U tom pogledu nije zapravo bilo velike razlike u usporedbi s instrumentima

iz prvih redova. Takve karakteristike Premier 350 je zadržao i kod visokih i kod niskih glasnoća slušanja, što je posljedica odlične transparentnosti i rezolucije. Na koncertima klasične glazbe ipak nije moguće razlikovati pojedinačne instrumente iz istog korpusa čak ni iz prvih redova. Nakon takvog iskustva čovjek se s pravom pita zašto je na pojedinim snimkama moguće razlučiti pojedinačne instrumente iz istog korpusa kad to nije moguće čuti uživo? Mislim da bi „krivnju“ trebalo pripisati mikrofonom i načinu snimanja. Naime, stereofonski zapis ipak znatno osiromašuje zvučni zapis, pa naš psihoakustički sustav ne može na isti način procesirati zvuk kao u koncertnoj dvorani budući da mu nedostaju bitne informacije. Bez obzira na taj sustavni „griješ“, rezolucija finih detalja kod Premiera 350 bila je odlična i vrlo prirodna tako da se s lakoćom može pratiti višeglasje a da se pri tome ne gubi cjelovitost glazbenog toka.

Zaključak

A što je sa slabostima? Nema ih baš puno i nisu baš velike. Prvi doduše nema neposrednu vezu sa zvukom, premda me pomalo čudio (pre)glasan transformator. (Zar se primjerenim prigušenjem nije mogao ukrotiti?) Drugi nedostatak to zapravo i nije. Naime, unatoč relativno niskoj cijeni ovo pojačalo po svom karakteru spada u vrhunske audiosisteme čiji sastavni dijelovi imaju znatno više cijene. U ne baš vrhunski ugođenim sistemima ovo pojačalo može kod viših glasnoća i kompleksnijih glazbenih pasaža zazvučati pomalo agresivno i tvrdo, a to će se svakako dogoditi ukoliko

ostale audiokomponente ne prate njegovu izvanrednu sposobnost dinamičkog praćenja glazbe kod većih glasnoća i rezoluciju. Neke audiokomponente sklonije su tome (npr. i Avalon Eidolon je takav primjer), pa usprkos svojoj vrsnosti (i sjajnim recenzijama) znaju audiofilima zadavati prave more (i izazivati sočne komentare na račun recenzenta).

Iako zvuk Premier 350 pojačala ne bih nikada mogao zamijeniti za „cijevni“, ipak mi se s vremenom činio sve manje i manje „tranzistorskim“. Njegovu opću karakteristiku mogao bih shodno tome smjestiti u zlatnu sredinu, premda zlatnom zvuku conrad-johnsona nema više ni traga. Premier 350 odlikuju mnogobrojne dobre osobine tranzistora – odličan bas, superioran tranzijentni odziv, nevjerojatna životnost, pouzdan i praktičan način rada i održavanja, ali i brojne dobre osobine cijevi – ogromna glazbena pozornica, prirodan timbar, tonska uravnoteženost, prozračnost i transparentnost zvučne slike. Što je dominantno, teško je ocijeniti, budući da se te odlike međusobno sjajno isprepleću i nadopunjuju te tako tvore novu, višu kvalitetu, koja znači mnogo više od pukog zbroja pojedinačnih osobina i o kojoj će u audiofilskim krugovima biti zacijelo još mnogo (raz)govora. U današnjem svijetu *high-enda*, gdje su pojačala po cijeni većoj od 15.000 USD postala uobičajena, njegova cijena od ipak „razumnijih“ 8.000 USD, te kvaliteta zvuka i velika snaga predstavljaju pravi *best buy*. Ako ste jedan od onih rijetkih sretnika koji mogu sebi ipak priuštiti pojačalo te cijene, vi ćete pitanje izlaznog pojačala zasigurno riješiti na dugi rok, ako ne zauvijek. Svakako poslušati.